

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ב' אב תש"פ | דף היומי בבלי: שבת קלט | דף הכולל: שבת ס.
דף היומי בהלכה: מסעיף י"ד עד סעיף ט"ז.

מוסר: אהבת חסד - וידוע שהחסד' עד 'וכן בשביעי'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ה משנה טו עד פרק ו [עם פירוש רש"י] משנה ב

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirsuh@dirsuh.co.il

יקבצן' בתחנת הרכבת עם כינור ששווה 5.4 מיליון דולר | שבת חזון: האם מותר לקנות פרחים? האם מותר לטעום מהצ'ולנט בערב שבת? | מה אמר הגר"י זלברשטיין שליט"א לכמרים הגרמניים ברחבת הכותל? | מיהו החייל שמעכב את הגאולה? | 1939

ומצפים לישועה

**המלוזה של קבוצת הכמרים הגרמניים ביקש שאומר בפניהם
כמה מילים. כיון שלא היה מן הטעם לסרב לבקשה, ניגשתי
ואמרתי להם: היודעים אתם שהעם היהודי מתפלל במקום
זה גם על גרמניה? הם זקפו את גבות עיניהם בתימהון...**

פנינים משיחתו של הגאון רבי יצחק זלברשטיין שליט"א על הציפיה לגאולה

קדושה בחזרת הש"א, ולא היה מסוגל להתנתק מהן. הילד חזר על המילים פעם אחר פעם, בקול מפציר ומתחנן שהמיס את הלבבות. הגעגועים שהתלקחו בו להתגלות כבוד השכינה, סחפו אותו כליל לעולמות אחרים, ובהיותו שקוע בתפלתו, כשעיניו בוכיות מרוב כמיהה והתרגשות, לא הרגיש כלל שהציבור סיים את תפלתו ואביו מתכונן כבר לדרוש...

הבה לא ניקח את הסיפור המופלא הזה כסיפור על הרבי מקלוזינבורג... כי כל אחד מאתנו יכול לקחת מכאן דוגמא לצורה שבה ניתן להתחנן לפני אבינו שבשמים אודות ענין הגאולה. הרי כל יהודי כוסף וחושק לביאתו של משיח צדקנו, וככל שנרבה בתפילה ובתחנונים על כך, כן תשמע קול נאקתנו במרומים, ויאמר ה' לצרותינו די. ותפילה זו, יכולה היא להיעשות לא רק בבית הכנסת, ולא רק בעת התפילה. תמיד ובכל עת, יש בידו לשיר, ולהתחנן בתוך ליבו פנימה - 'ממקומך מלכנו תופיע'.

אין זה מהדברים הקשים ביותר. צריך רק להרגיל את עצמנו לכך,

מעשה שהיה, שהרבי מקלוזינבורג, כילד קטן, התלווה לאביו, הרבי מרודניק זצ"ל, בעת שהגיע לשבות בעיר אחת, לאחר שחסידיו הפצירו בו שיעשה אצלם את השבת.

ויהי ביום השבת, לאחר תפילת שחרית, עלה אביו של הרבי אל הדוכן לדרוש ברבים לפני קריאת התורה. שקט מוחלט השתרר בבית הכנסת שהמה מפה לפה. הכל ייחלו למוצא פיו של הרבי מרודניק. לפתע, בקע ועלה מקצה בית המדרש קול בכי של ילד קטן, והיה הקול החנוק מדמעות גובר והולך.

הדבר משך כמובן את תשומת הלב של הקהל הרב, וגרם להתרגשות מרובה עד מאוד. הלכו המתפללים אחרי הקול ומצאו את ילד-הפלא, בנו של האדמו"ר האורח, שעמד בירכתי בית המדרש, והסידור בידו, עפעפי עיניו רטובות מדמע, וכולו רועד ומייבב ללא הפוגה 'ממקומך מלכנו תופיע... תתגדל ותתקדש בתוך ירושלים עירך'...

הילד הקטן התחיל, כמובן, את המילים הללו עם הקהל, כשאמרו

ואז נוכתר גם אנחנו בתואר המכובד של 'המצפים לישועה'.

"האסון הנורא עם הכבשים"

מספרים על יהודי כפרי אחד, רועה צאן מנעוריו, שגידל בדיר שלו עיזים וכבשים רבים, וכל אנשי הסביבה באו לקנות ממנו חלב וצמר, שהיו לו כר נאה לפרנסה. ויהי היום וגנבים הגיעו לכפר, והחלו לחמוס את עיזיו וכבשיו של היהודי. בבוקר אחד חסרו 20 עיזים מן העדר, למחרת עוד 30, וכך מדי יום ביומו.

משראה הכפרי שהעדר מתדלדל בצורה משמעותית, ואם לא ינקוט בפעולה דרסטית יתחסל כל העדר, ועימו גם פרנסתו, נסע העירה, אל רבו הצדיק, וביקש בדמעות שיברך אותו שהגנבים יפסיקו לגנוב ממנו.

הרבי ראה את ליבו השבור של הכפרי, ובירכו בחום. ואכן, בתוך תקופה קצרה חדלו הגנבים מלהופיע בכפר ההוא. משראה הכפרי שברכתו של הרבי פעלה בהצלחה, נסע שוב לחצרו של הצדיק, כדי לבשר לו את הבשורה הטובה ולהודות לו על כך.

עכשיו הוא נכנס כבר לחדרו של הרבי בפנים מחוייכות, וכולו שופע אושר. לאחר שהודה לרבי על ברכתו, פנה אליו הצדיק ואמר לו: "שמעת על האסון הנורא שאירע היום עם הכבשים?"

הביט הכפרי בתמהון, ולא ידע מה הרבי מתכוון. אסון נורא עם כבשים? מה זה? אבל הרבי שואל שוב: "לא שמעת על האסון הנורא? האין זה אסון נורא?"

כשראה הרבי שהכפרי אינו יורד לסוף דעתו, פתח בפניו את הפסוק "את הכבש אחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים", ואמר: "הרי הקב"ה ציוונו בתורתו להקריב מדי יום את שני כבשי התמיד בבית המקדש, ועכשיו כשבית המקדש חרב בעוונותינו, אין לנו אפשרות להקריב את שני הכבשים הללו; האין זה אסון נורא ואיום?"

והמשיך הרבי ואמר: "הגיע הזמן שאחרי שיצאת מהאסון שלך בענין הכבשים, ודעתך נרגעה עליך, שתחשוב גם על האסון ההוא עם הכבשים - - -"

"אנו מתפללים כאן גם על גרמניה"

עוד סיפר הגר"י שליט"א: בימי חול המועד של חג הסוכות הגעתי להתפלל בכותל המערבי, והנה מגיעה למקום קבוצה גדולה של כמרים נוצריים, תושבי גרמניה, והמלווה שלהם ביקש להשיג יהודי שישוחח עמהם כמה מילים על קדושת המקום.

אחד האנשים זיהה אותי, וזכר ששהיתי תקופה מסוימת בשווייץ, ומן הסתם אני שולט מעט בשפה הגרמנית, וביקש שאומר להם כמה מילים. כיון שלא היה מן הטעם שאסרב לבקשה כזו, ניגשתי אל הכמרים הגרמניים ואמרתי להם: ההנכם יודעים שהעם היהודי מתפלל במקום זה גם על גרמניה?...

הכמרים זקפו גבות עיניהם, ואז סיפרתי להם מה שמובא בחז"ל על 70 פרי החג של חג הסוכות, שכל פר הוא על אומה אחרת. הם התפלאו מאוד מהענין, ואמרו שלא שמעו דבר כזה מעודם. המשכתי ואמרתי להם שאגלה להם דבר נוסף, והוא, שגם הם יכולים להתפלל כאן, וכל תפילה שיתפללו - תישמע לפני בורא עולם. והוא מה ששלמה אמר (מלכים א', ח' מא-מג): "וגם אל הנכרי אשר לא מעמך ישראל הוא, ובא מארץ רחוקה למען שמך, כי ישמעון את שמך הגדול, ואת ירך החזקה וזרועך הנטויה, ובא והתפלל אל הבית הזה, אתה תשמע השמים מכון שבתך, ועשית ככל אשר יקרא אליך הנכרי, למען ידעו כל עמי הארץ את שמך, ליראה אתך כעמך ישראל, ולדעת כי שמך נקרא על הבית הזה אשר בניתי".

הכמרים התפלאו על הדברים שהשמעתי באוזניהם, ושאלוני האם באמת הם יכולים להתפלל כאן, והשבתי שיאמרו תהילים. היו שם כמה ת"ח שהתפלאו אף הם על הוראתי זו, והסברתי להם שפרקי התהילים הם בעצם פרקי אמונה בהש"ת, ובכך חייבים גם הגויים. וכמדומני שכך כתוב ב'אגרות משה'.

הפרויקט המיוחד של המלצר

"ואם דיברנו מעניין החורבן והגאולה, אספר כאן - המש"ך הגר"י שליט"א - "שניגש אליי פעם יהודי העובד לפרנסתו כמלצר במקום שאנשיו אינם שומרי מצוות. תפקידו הוא לספק להם את האוכל, ובכלל זה גם את ארוחת הצהרים, המכילה מנות בשר ותוספות. כיון שכאמור מדובר במקום עבודה שמרבית אנשיו לא חונכו על ברכי התורה, הם אוכלים בשר ושותים יין גם ב'תשעת הימים' שבין ראש חודש אב לתשעה באב. השאלה שלו היתה, האם מותר לו להגיש להם את ארוחת הצהרים הכוללת גם בשר ויין?"

"הצעתי לו, שבתשעת הימים יסיים מדי יום את מסכת 'הוריות', המכילה בסך הכל 13 דפים, ויעשה את הסיום במקום העבודה לפני האנשים הללו, וכך יוכל לפטור גם אותם מהאיסור של אכילת בשר... "האיש קנה את הרעיון וביצע אותו בהתלהבות מרובה. 'אמנם', כך הוא סיפר לי אחר כך, 'הפרויקט הזה לא היה קל כל כך, וגזל ממני את השניה במרבית שעות הלילה בכל לילות תשעת הימים בהם למדתי את המסכת, אבל היה לי בכך סיפוק רב, ולשמחתי גם האנשים במקום שיתפו עימי פעולה'.

"לקראת סוף תשעת הימים הגיע אליי האיש עם שאלה נוספת. 'אשתי', כך סיפר, 'נאלצת לאכול בשר בימים אלו, מחמת חולשה וחולי שפקדו אותה. האם יש ענין שאסיים גם לפני מסכת, וכך אוכל לפטור גם אותה, ואז יהיה באפשרותה לאכול את הבשר ללא כל בעיה?'

"הצגתי שאלה זו בפני גיסי הגר"ח, שנהנה מהרעיון, ואמר שמדובר ברעיון מוצלח מאוד".

(מתוך 'קול ברמה' - בטאונה של רמת אלחנן)

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

באיזו מנגינה שרים 'לכה דודי' בשבת חזון? האם שרים זמירות שבת כרגיל? וממתי מותר ללבוש בגדי שבת?

Johanna Geron/Flash90

טעמים ומנהגים לשבת חזון

בקרא עלי מועד פרק ד' הערה י"ט בשם מג"א). והטעם מחצות: לפי שמחצות יש כבר הארה של שבת (נטעי גבריאל בין המיצרים פרק מ"ה הערה י"א), ויש אומרים ממנחה קטנה (הגרנ"ק קרא עלי מועד פרק ד' הערה י"ט), ויש אומרים: שלא ילבש אלא סמוך לשבת (שש"כ פרק מ"ב נ"ו).

זמן הורדת הבגדים במוצ"ש חזון

יש אומרים: שאין חיוב להוריד את בגדי שבת מיד במוצ"ש (הגריש"א, בקרא עלי מועד פרק ד' הערה י"ח), אך מי שהוריד החליפה ראוי שיחזור וילבש בגדי יום חול, ואם אינו יכול מותר לו לחזור ולבוש את החליפה של שבת אף במוצ"ש עד השינה (קונטרס יום השבת ח"א ע"ב). ויש אומרים: שיש להוריד מיד במוצ"ש (שש"כ פרק מ"ב נ"ו).

ניגון לכה דודי

יש הנוהגים לשיר את הפיוט "לכה דודי" במנגינה של "איכה", ויש שנהגו: לשיר במנגינה של קינת "אלי ציון", הנאמרת בסיום קינות של תשעה באב (מנהגי פרנקפורט). ויש שלא נהגו כן, והטעם: כדי שלא להראות אבלות בפרהסיא בשבת (דרכי חיים ושלום).

קריאת התורה

פרשת דברים לפני תשעה באב: לעולם פרשת דברים לפני תשעה באב (שו"ע תכ"ח ד'), והטעם: כדי לקרוא בתוכחותיו של משה קודם תשעה באב. ומפטירים ב"חזון" כדי לקרוא בתוכחותיו של ישעיה על החורבן (ביאור הלכה תכח ד"ה טוב). טעם אחר: כדי שיקראו (דברים א' י"ב) "איכה אשא לבדי" ויפטירו ב"חזון" (ישעיה א', א') "איכה היתה לזונה" (סידור רש"י סימן ת"ג מחזור ויטרי רס"א).

הפסקה לשני בפסוק י"א

קוראים לכה"ן "עד כוכבי השמים לרוב" בפסוק י', ולוי מתחיל (שם י"א) מ"ה' אלוקי אבותיכם" (רמ"א תקנ"ד י"ט, משנ"ב ס"ק ל"ט), והטעם: על פי הרמ"א (קל"ח ד') שכתב, שיש להתחיל ולסיים קריאת התורה בדבר טוב, ולכן מסיים הכהן פסוק קודם

הרה"ג רבי יהודה לב בעמח"ס "לב המועדים"

שבת חזון

שבת חזון היא הפטרה השלישית והאחרונה מתלתא דפורענותא.

הטעם שנקראת בשם שבת חזון: על שם שמפטירים בה בישיעה (א', א'): "חזון ישעיהו" (תשובות הגאונים דף קמ"ג). טעם אחר: על פי המדרש: "לא היו ימים טובים לישראל וכו', כי כל הימים שהיה בהם צרה יהיה נהפך לששון ולשמחה וליו"ט", וכן כתבו: "עוד חזון למועד", ר"ל שבת חזון יהיה ליום טוב גדול וע"כ נקרא על שם הנחמות" (ספר מטעמים ענין שבת כ"א בשם דברי שלום).

טעם אחר: לפי שהחודש הזה חציו זעם וחציו נחמה על כן נקרא שבת חזון, "חזון" ר"ת 'חציו זעם וחציו נחמה' לומר, שעוד ינחם אותנו ה' (מטעמים שם כ"ב בשם ש"י).

'שבת השחורה'

יש שקוראים לשבת זו 'שבת השחורה', והטעם: לפי שיש בה מנהגי אבלות או כעין אבלות (לוח דבר בעתו חודש אב).

טעימת האוכל שיש בו בשר לפני שבת

יש אומרים שבערב שבת חזון אין לטעום ממאכלי הבשר כדי לבדוק טעמים, אפילו אכילה מועטת (לקט יושר עמוד 110, הגריש"א הליכות והנהגות בין המצרים עמוד 11), ויש אומרים שלטעום שרי, רק שלא יבלע את מה שטועם מן התבשיל, כיון שהמנהג הוא שלא לאכול בשר בתשעת הימים (שש"כ ח"במב סא, הגריש"א בהליכות והנהגות בין המצרים עמוד 11, שו"ת רבבות אפרים ח"א שס"ז). ויש אומרים שהרגיל לטעום בכל ערב שבת שרי, והטעם: כיון שטעימה זו אינה לשם הנאה אלא משום "טועמיה חיים זכו" כמבואר בשער הכוונות (דף ס"ב) "דהוי כמכין סעודה למלך שטועם התבשילים אם הם טובים וזה סוד 'טועמיה חיים זכו'" (מקור חיים תקנ"א ט', אור לציון פרק כ"ו ה' ד').

זמן לבישת בגדי שבת

יש אומרים שאפשר ללבוש בגדי שבת מחצות היום (הגריש"א,

שני' כדי שלא להתחיל ב'איכה' שהיא תוכחה.

זמירות שבת

שרים זמירות שבת ככל שבת, אפילו אינו נוהג כן בכל שבת, והטעם: דהוי לכבוד שבת, וכשם שמותר לאכול בשר בסעודה שלישית של ערב ת"ב, אף למי שאינו נוהג כן בכל השנה, כיון שהוא לכבוד שבת ה"נ (אגרות משה ח"ד קי"ב א'). ובקונטרס 'קיצור הלכות בין המצרים' שהביא בשם ספר 'יוסף אומץ' (סימן תכ"א) שכתב שיש לזמר זמירות שבת בשבת חזון בקול נמוך.

"ויהי נועם"

אע"פ שקי"ל יו"ט שחל באמצע השבוע אין אומרים "ויהי נועם", כשחל תשעה באב באמצע השבוע אומרים "ויהי נועם", והטעם: משום שהטעם שאין אומרים כשחל יו"ט באמצע השבוע כיון שלא שייך לומר "ומעשה ידינו כווננה עלינו", שהרי נאסר ביו"ט במלאכה משא"כ תשעה באב, מותר בו מקצת מלאכה ושייך לומר "ומעשה ידינו כווננה" (לבוש מנהגים ד').

שתית כוס הבדלה

מכיון שנאסר שתית יין מר"ח, יש הנוהגים לתת לקטן לשתות את כוס הבדלה, ומיהו הגרשז"א היה שותה בעצמו ולא היה נותן לקטן (הליכות שלמה בין המצרים י"ד כ"ז). הגריש"א כתב ליתן את היין לקטן שישתה, באין לפניו ילד קטן אלא מבוגר יותר ולפני בר מצווה, יתן לילד ובלבד שלא ישתה בעצמו, לא היו לפניו בנים קטנים ישתה הוא בעצמו גם כשיש לו בת קטנה (גלאט מהדורא כ"א עמוד 146).

זמן קידוש לבנה

יש נוהגים לקדש הלבנה קודם ת"ב, (מעשה רב קנ"ט), והטעם: דאין להחמיץ המצוה ולהמתין עד אחר ת"ב. ויש נוהגים: שאין לקדש לפני תשעה באב (רמ"א תכ"ו א') לפי שאין שורין בשמחה (משנ"ב שם ס' ק"י) מפני החורבן וקידוש לבנה צריך לומר בשמחה. שירה "בטובים מאורות": בקידוש לבנה אף בשבוע שחל בו מותר לשיר 'טובים מאורות' ואף לצאת במחול של מצווה אחרי קידוש לבנה (הגריש"א הובא בספר אשרי האיש פרק ס"ט, י"ד). שירה אחר הבדלה: אחר הבדלה לא ישירו פיוט "אמר ה' ליעקב" (הגריש"א האוה"ל).

קריאה במנגינת איכה

בפסוק י"ג (שם) "איכה" - יש שנהגו לנגן במנגינה של איכה (ליקוטי מהרי"ח בסדר קריאת התורה לשבת), והטעם: כדי להודיע שהשבוע יחול תשעה באב (א"א קל"ח). ויש שלא נהגו כן, והטעם: כדי שלא להראות אבלות בפרהסיא (חזו"א הובא במועדים וזמנים ח"ח רנא בהג"ה). טעם אחר: ע"פ החיד"א (בהערותיו על ספר חסידים) לשיטתו שאין לשנות את טעמי התורה לטעמי הכתובים (ספר אבלות החורבן פרק ז' הערה ד').

הפטרה חזון

הפטרת חזון היא אחרונה מתלתא דפורענותא, ומפטירים בחזון ישעיה (ישעיה א', א') עד פסוק כ"ז: "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה" (טושו"ע תכ"ח ח').

הפטרה במנגינת איכה

יש שקוראים: הפטרה בניגון של איכה (ע"פ מג"א רפ"ב י"ד בשם הריב"ש), מלבד פסוקי הנחמה שבה שנקראת בניגון הפטרה רגילה "לכו נא ונוכחה" (שם י"ח), "אם תאבו" (שם ט') "לכן נאום וכו'" עד סוף הפטרה. ויש שלא נהגו כן, והטעם: לפי שחששו משום אבלות שבפרהסיא (דינים והנהגות לחזו"א פרק י"ט ז', דולה ומשקה עמוד כח בשם החזו"א ובשם הגר"ח ק').

מפטיר לרב המקום

יש הנוהגים שרב המקום עולה למפטיר, (מג"א רפ"ב י"ד, שערי אפרים שער ט' כ"ז), והטעם: לפי שחלקים מן הפטרה של שבת חזון נאמרים בניגון של מגילת איכה לכן עולה למפטיר הרב שידע לקונן על החורבן (שם). טעם אחר: לפי שנאמר בהפטרה (ישעיה א' כ"ג): "שריך סוררים", מוטב שיתבייש מעצמו ממה שיתבייש על ידי אחרים (ליקוטי חבר בן חיים סימן רפ"ב). ויש שאין מקפידים בזה, והטעם: כיון שקוראים את הפטרה מתוך הקלף ויש בעל קורא קבוע שקורא, ואין העולה קורא הפטרה, לכן אין נפק"מ בדבר זה.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

עשרות אלפי בני ישיבות מרחבי תבל יתחזקו יחד בלימוד משותף

Nati Shohat Flash90

היום: התכנית הבינלאומית של 'דרשו' לבני הישיבות יוצאת לדרך

שבמסגרתה רבבות תלמידים ילמדו את אותה מסכת, ייבחנו באותו מבחן, וישמעו שיעורים מאותם מגידי שיעורים.

בנוסף לחלוקת עשרות אלפי חוברות מיוחדות עם מסכתות 'כיצד מברכין' ברחבי הארץ, על מנת להקל את העומס בבתי הכנסיות, ב'דרשו' יזמו הקמת קו מיוחד שבו ניתן יהיה לשמוע שיעורים בעיון על הסוגיות הנלמדות מאת מרנן ורבנן גדולי וצדיקי הדור וראשי הישיבות שליט"א.

באופן חריג ונדיר, ועל מנת לדרבן את בני הישיבות הקדושות להצטרף לתכנית המיוחדת, מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א חתמו בשבוע שעבר על אגרת נרגשת המבקשת מתלמידי עולם הישיבות בעולם היהודי כולו להצטרף לתכנית הלימוד ולמבחן שאחריה. על התכנית חתמו גדולי ישראל, ובראשם מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי, מרן רה"י הגר"ג אדלשטיין, נשיא מועצת חכמי התורה, מרן הגאון חכם שלום כהן, כ"ק מרן האדמו"ר מוויזניץ, וכ"ק מרן האדמו"ר מצאנז, וחבר מועצת חכמי התורה הגאון רבי שמעון בעדני.

במכתב המיוחד של מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א לבני הישיבות הקדושות נכתב "הננו בקריאה של חיבה לבני הישיבות, להתחזק בלימוד התורה, בשינון ובחזרה, ותיתי ליה לארגון 'דרשו' אשר יסדו תכנית לימוד מיוחדת החל מר"ח אב עבור בני הישיבות הי"ו אשר נדרשים לחיזוק גדול בפרט בעת הזאת ולהוסיף מחיל אל חיל בעמל וידיעת התורה".

"ויש בזה מעלה גדולה בפרט בעת הזאת שעת צרה היא ליעקב, להמשיך בשאיפות וביגיעה להתעלות בתורה. ואין לנו שיור רק התורה הזאת, לחזק לימוד התורה באופן הנעלה בשינון ובחזרה, וגם הלימוד שיש בתכנית זו במסכת אבות ע"פ סדר הלימוד של 'קנין חכמה' אשר נדרש לכל אחד כדי להיות מבני עלייה. ונוזה כולנו שבזכות התורה ולומדיה יינצל העולם, וישועת ד' כהרף עין".

מרנן ורבנן גדולי ישראל פרסמו קריאה נרגשת לתלמידי עולם הישיבות להצטרף לתכנית הלימוד המיוחדת שהחלה הבוקר, ר"ח מנחם-אב • במסגרת תכנית 'בזכות התורה' בני הישיבות מכל העולם היהודי יקבעו סדרים קבועים ללימוד במסכת 'כיצד מברכין' ולימוד קבוע במסלול 'קנין חכמה'; ויחולקו מלגות למצליחים במבחן המסכם • עשרות אלפי גמרות יופצו בבתי המדרש, וגדולי ישראל וראשי הישיבות ימסרו שיעורים בקו טלפוני מיוחד

בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה וְלוֹמְדֶיהָ יִנְצַל הָעוֹלָם: הבוקר, ראש חודש מנחם-אב, עשרות אלפי בני ישיבות מכל רחבי תבל מתחילים בלימוד לפי תכנית 'בזכות התורה' - תכנית בינלאומית חסרת תקדים של ארגון 'דרשו', במטרה לחזק את השאיפות בלימוד התורה ולחבר יחד את כל בני הישיבות מכל העולם, במיוחד בתקופה טרופה זו, כאשר הנגיף משתולל בחוצות רח"ל, ונדרש חיזוק מיוחד להגברת החשק והשמחה בלימוד התורה. מרנן ורבנן גדולי הדור שליט"א פרסמו אגרת קודש לתלמידי הישיבות בעולם היהודי וקראו להם להצטרף לתכנית.

במסגרת התכנית המיוחדת שפונה לכל תלמידי הישיבות בעולם התורה כולו, לומדים התלמידים את פרק 'כיצד מברכין', גמרא רש"י ותוס' החל מהבוקר, ראש חודש אב ועד לתחילת זמן אלול הבעל"ט. כמו כן, המצטרפים לומדים 'פרקי אבות' על פי מסלול 'קנין חכמה' הנלמד בימים אלו. מבחן נושא מלגות יתקיים בסופה של התקופה לקראת תחילת זמן אלול הבעל"ט. בהוראת מרנן ורבנן וראשי הישיבות, בתקופה שעד תשעה באב והיציאה לבין הזמנים, התלמידים ילמדו את הלימוד המיוחד רק בין-הסדרים.

התכנית המיוחדת של 'דרשו' תפעל בכל רחבי תבל, כאשר בני הישיבות מארצות אמריקה, אנגליה, בלגיה, צרפת, ישתתפו גם הם בתכנית לימוד זו, מה שייצר את הישיבה הגדולה בעולם,

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

ניקיון הבית, רחצה, ולבישת בגדי שבת - איך מתכוננים לשבת חזון?

מדריך הלכתי מעשי | הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

להתרחץ להסרת הלכלוך כל שאינו לתענוג. [חפיפה בער"ש חזון כשחל בח' באב, יש לחפוף בחמים, לכתחילה, לפני חצות היום ובדיעבד, גם לאחר חצות (ביאור הלכה תקנא סוף סעיף ט"ז), ויש שהתירו רחיצה לש"ק כמו בכל ער"ש (הגר"מ פיינשטיין והגר"א הענקין זצ"ל).
טבילה במקווה: הרגיל בכל ע"ש לטבול במקווה - מותר גם היום, בצוננים, ואם אינו סובל אלא חמים או שאין אלא מקווה של חמים - טובל אף בחמים, אך יזהר לטבול ולצאת מיד (תוספות חיים על חיי אדם קל"ג, ל"ו וכה"ח שם).
ה. מותרת טעימת מאכלי בשר: לבני אשכנז - בתנאי שפולטים, לבני ספרד - אף בבליעה, אך רצוי אחרי חצות היום.
ו. בגדי שבת: מנהג ארץ ישראל ועפ"י הגר"א, לובשים כרגיל (שלא כהרמ"א שיש להשאיר בגד אחד של חול), ולובשים מכובסים אפילו לא הוכנו (דעת הגר"ח פ"ש שיינברג זצ"ל, כדבריו: "לא מסתבר שיהיה אסור בגד מכובס לכבוד שבת"), ולדעת האגרות משה, כשאין מכובסים מותר אף כתונת חדשה לכבוד ש"ק; אמנם, לדעת הגר"נ קרליץ זצ"ל יש להחמיר בזה אף לבר מצוה ולחתן. וראוי להתלבש סמוך לשבת.
הערה: בני ספרד יכינו בגדים לתשעה באב, היינו בלבישתם לזמן מה, ולדעת הגר"ע יוסף זצ"ל יש להכין אף גרביים ובגדים תחתונים. לא הכינו - יכינום בשבת כנ"ל.

לקראת שבת פרשת דברים - חזון, ט' באב:
א. מנקים את הבית כרגיל, ללא שפשוף ומירוק והברקת חלונות; פורסים מפות מכובסות על השולחנות, אך בני אשכנז לא מחליפים המצעים, אא"כ כבר השתמשו בהם לפני ר"ח. לכבוד אורחים יש מתירים להציע מכובסים.
ב. אם קונים פרחים לכבוד כל שבת - אין להימנע אף לשבת זו (אבני ישפה).
ג. תספורת וגילוח אסורים גם לבני ספרד (שלא להיכנס לתשעה באב כשהוא חגיגי). קציצת ציפורניים: נחלקו הדעות אם נאסרה בכל תשעת הימים. ולכל הדעות מותר לקצצן בערב שבת (ראה נוב"י קמא יו"ד, צ"ט). וכן, כשחל ת"ב בשבת מותר לקצצם לכבוד שבת חזון (משנ"ב תקנ"א, כ), והיינו למי שרגיל לקצצם בכל ערב שבת (א"ר ויד אפרים, וכה"ח, מ"ח).
ד. רחיצה לכבוד שבת וחפיפה (לבני אשכנז): בעש"ק "חזון" - לדעת המשנ"ב רק פניו וידיו ורגליו בחמים ושאר הגוף בפושרים (כל שלא נהנים מחמימות המים), ואבר אבר (היינו לדעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל כשבמשך כל הרחצה איבר אחד מחוץ למים), וכן חפיפת הראש בחמים, וכל זה בלא סבון. אבל כבר הורו הפוסקים שכאשר השיער שמן ומלוכלך וגם כשהגוף אינו נקי - מותר אף בסבון פשוט (לא שמפו + קונדישינר) ובמים חמים לפי הצורך - כך הורני הגרי"י פישר זצ"ל, שהרי גם ביום ת"ב עצמו הותר

על דא ועל הא

במשך 45 דקות חלפו על פניו 1097 אנשים, רק בודדים נעצרו להאזין לנגינתו. כ-20 מהם הטילו לעברו כמה מטבעות... מה שהם לא ידעו הוא, ש'הקבצן' עם הכינור הינו מוזיקאי עולמי עטור פרסים, ושזויו של הכינור שבידיו מוערך בכ-5.4 מיליון דולרים...

ההופעה בתחנת הרכבת היתה לא פחות מאשר ניסוי של אנשי מקצוע שנועד לבדוק "כיצד אנשים מגיבים לאזמנות גדולה, בזמן שאיש לא אומר להם כמה היא גדולה" - ומה המסר בכך עבורנו?

מהצבע הלבן המקורי. הוא נעמד ליד פח הזבל באולם המבוא של התחנה, וניגן במשך שלושת רבעי השעה, שבמהלכה חלפו על פניו 1097 אנשים. רק אחדים מהם נעצרו להאזין למוזיקה. כ-20

לפני כמה שנים נכנס לתחנת הרכבת התחתית 'פלאז'ה' בווינגטון, איש צעיר הנושא כינור ישן למראה. האיש לבוש מכנס קרוע, חולצת מרופטת וישנה וכובע שמש שעדיין נותר עליו מעט

אנשים שעברו על פניו, הטילו כמה מטבעות לתיק הכינור מבלי אפילו להרים את עיניהם. בסך הכל הצטברו בתוך התיק 12 דולר ועוד כמה עשרות מטבעות.

האיש עם הכינור היה המוזיקאי עטור הפרסים היהודי ג'ושע (יהושע) בל, שמוגדר כאחד הנגנים הקלאסיים הטובים עלי אדמות. הכנסותיו מהופעות בקונצרטים נאמדו לאחרונה בכאלף דולר לדקה!! הכינור הישן למראה של יהושע הוא כינור יחיד במינו ועתיק יומין משנת 1713 ששווי מוערך בכ-5.4 מיליון דולר! הדיסק האחרון שהפיץ יהושע בל הכנר, נמכר ביותר מ-10 מיליון עותקים! ואותם ניגונים שהשמיע יהושע בל אי-שם באולם התחנה של הרכבת התחתית, היו מהמפורסמים ביותר והמוכרים ביותר בעולם.

אולם לא עובדי הממשל בדרכם לעבודה, לא עובדי התחנה, לא כלל העוברים ושבים ולא האנשים שעמדו בתור בדוכן הלוטו בתקווה אולי הפעם "זה אני", ולא סתם אנשים או תיירים - לא התרשמו ולא שמו לב לאיש המפורסם שעמד ליד פח הזבל של התחנה, לכינור המיוחד וליצירות הכל כך מוכרות ומושמעות. פשוט לא התרשמו. פשוט לא שמו לב. פשוט לא נתנו דעתם. פשוט התעלמו. כמעט 100 אחוז מהחולפים על פניו של אחד המבצעים הגדולים בעולם המוזיקה, לא נהנו מהמוזיקה או אפילו לא הבחינו בה!

קורא יקר: ההופעה שנתן ג'ושע בל בתחנת הרכבת, היתה לא פחות מאשר ניסוי שנערך ע"י אנשי מקצוע, וזאת כדי לברר כיצד אנשים מגיבים לאומנות גדולה, בזמן שאיש לא אומר להם כמה היא גדולה...

הסיפור על יהושע הוא הסיפור של הרבה מאיתנו, ועוד יותר - הסיפור של הרבה מאוד מאחינו ואחיותינו. וכמדומני, עולה מהסיפור מסר ברור ונוקב.

נחזור למשפט הנוקב והמצמרר: "...כדי לברר איך וכיצד אנשים מגיבים לאומנות גדולה בזמן שאיש לא אומר להם כמה היא גדולה!!" - משמע, שאם מישהו היה אומר להם כמה היא גדולה, אילו איש היה מספר להם עליה, מראה את ההתלהבות, את ההתרגשות, מפרסם אותה ומשבח אותה, או אז כולם היו נעמדים בדום מתוח מול הנגן המפורסם ונהנים מכל תו, מכל סולם, מכל צליל, עומדים בהשתאות ובהתפעלות מול הנגן, כינורו וצליליו. אבל אף אחד לא סיפר להם על כך...

יהודים יקרים, חברים אהובים. פעמים רבות מסתובבות "ידיעות מופת" ממש מתחת לאפנו, בתחומים רבים בחיינו. אין אנו טורחים לעצור לרגע, להתבונן ולספוג מהחוויות. מי יודע איך החיים שלנו היו יכולים להיראות לו היינו שמים לב לאוצרות הפזורים סביב, אם היינו מנצלים את הזדמנויות הפז המגיעות לידינו, אם היינו משמרים לנצח רגעים של התרוממות הנפש. כל שעלינו לעשות הוא, לעצור ולהתבונן.

אבל חברים יקרים! לא על עצמנו באתי לדבר. באתי לדבר על אותם אלו שמסתובבים "בתחנות הרכבת", תרתי משמע, במהלך

חיהם, ואינם מודעים "לצלילים" היפים, לניגונים המקסימים שהתורה מציעה, לאותו כלי יקר וישן נושן, עתיק יומין, הכל-כך יקר וכל כך אמין שאין מחיר היכול להגדירו או להעריכו, לאותם אלו שיושבים ומשמיעים את דברי אלקים חיים בניגון עתיק יומין, יקר מפז... הם אפילו אינם שמים לב למה שהתורה והיהדות יכולות להציע.

תחשוב, אולי אתה תהיה האיש שאומר להם "עד כמה היא גדולה ויפה"?

עד כאן מאמרו (בשינויי עריכה קלים) של הרב מרדכי ארם צובא, בגיליון 'עולם של תשובה' היו"ל ע"י מוסדות התשובה דחסידי בעלזא. הכותב, המשמש כמנהל מחלקת המשך הקשר במפעלי התשובה של בעלזא, ייחד את המסר העולה ממאמרו לענין קירוב רחוקים.

לצד זאת יש בו גם משמעות גדולה עבור עבודת ה' הפרטית של כל אחד ואחד מאתנו, ובפרט בימי בין המצרים - הכרת הערך של כל מעשה ופעולה בעבודת ה', ולו הקטנים ביותר, ובמיוחד בזמני קושי וחשכות. לו היינו מכירים בערך העצום של האוצרות הפזורים סביבנו בזמנים אלו, לא היינו חולפים על פניהם בשיויון נפש, אלא נעצרים לאסוף ולחטוף מהם עוד ועוד... ועל כך, במאמר נוסף מהגיליון הנפלא הנ"ל:

בימי בין המצרים, כאשר מקוננים על חורבן הבית וגלות השכינה ועל הסתר הפנים השורר בעולם, הזמן גרמא להתבונן במעלת עבודתנו בעת הגלות החשוכה.

כה גילה רבינו האריז"ל לתלמידו הגה"ק רבי חיים ויטאל ז"ע: "דע לך, כי אין גדולת הנפש תלויה כפי מעשה האדם, רק כפי הזמן והדור ההוא. כי מעשה קטן מאוד בדור הזה שקול בכמה מצות גדולות שבדורות האחרים, כי בדורות אלו הקליפה גוברת מאוד מאוד..."

כלומר, מעשה קטן באותו דור שקול היה ככמה מצוות גדולות שנעשו בדורות שלפניו. וטעם הדבר, כי כפי ריבוי שנותינו בגלות, הרי התגברו יותר כוחות הטומאה בעולם, ואם האדם מתגבר על כל הניסיונות הקשים המצויים בשנות הגלות, מה מאוד חשובה עבודתו.

והיו צדיקים מפטירים ואומרים: אם כה היו דברי האר"י הק' בדורו - דור דעה, קל וחומר, כי כיום שהמרחק שבינינו ובין תקופת המקדש התרבה וגדל, בוודאי שמעשה טוב אחד בדורנו שקול כהרבה מצוות בימים ההם, והקב"ה משתעשע עם מעשינו כימי קדם בזמן המקדש, ולפעמים אף יותר מכך, וכפי שניווכח בסיפור הבא:

כ"ק מרן מהר"י מבעלזא ז"ע נסע פעם לווינה בירת אוסטריה, כאשר מקורביו ובני משפחתו מתלווים אליו. האכסניה נקבעה בבית מלון בעיר, בו נשכרו מספר חדרים עבור מרן ופמלייתו. בהגיע יום שבת קודש, נערכו במקום התפילות והשולחנות

"אך בחסדי שמים זכיתי להתחבב על מפקד המחנה, ומצאתי חן בעיניו. באחד הימים אזרתי אומץ, ניגשתי אליו ואמרתי לו: 'יודע אתה שיהודי אני, ולפי תורתנו אסור לנו לעבוד בשבת. על כן יש בפי הצעה טובה עבורך. מוכן אני לקבל על עצמי לשרת אותך בששת ימי השבוע במסירות ובנאמנות מיוחדת, יותר ממחויבותי, וכתמורה לכך תשחררני בכל שבוע ביום השבת'..."

"בסייעתא דשמיא הסכים המפקד להצעת, ומני אז משוחרר אני מדי שבת בשבתו. החלטתי, שכיון שהקב"ה היה בעזרי שאוכל לשמור את השבת, מקדיש אני את כל יום השבת קודש לה', ומלבד הסעודות והשעות המועטות לשינה, עוסק אני רק בתורה ובתפילה. לכן מצאתם אותי כעת הוגה בתורה בשעה כה מאוחרת..."

מֶרְן מְהַרֵּ"ד התפעל מאוד מפרשת גדולתו ומהשגותיו הנעלות. יהודי פשוט המוותר מנחיותו אך ורק כדי לעמול בתורה. חייל בצבאות ה'. והתבטא על כך ואמר: "חייל זה בוודאי גורם לנחת רוח עצומה בשמים ממעל! מי יודע?! - הוסיף - "אולי לכן מתעכבת הגאולה..."

והסביר את פשר דבריו: "הלא הנחת רוח שיש להקב"ה מיהודי זה, עולה וגוברת על הנחת רוח שירוה מהקרבנות שיקריבו בבית המקדש. אולי לכן עדיין לא הגיעה גאולתנו, כי קשה להקב"ה לוותר על תענוג זה, בראותו יהודי כזה שלמרות קושי הגלות, וקושי גלותו הפרטית, מקריב את עצמו לה' יתברך..."

הטהורים, כאשר כל הנאספים מתעלים טפח וטפחיים במחיצת הקודש. אחר עריכת השולחן בליל שבת קודש פנו איש איש לחדרו, ביניהם היה כ"ק מֶרְן מְהַרֵּ"ד ז"ע.

כאשר עשה הרבי את דרכו במלון לעבר חדרו, הגיע לאזני קול מתוק ונחמד. התקרב הרבי למקור הקול והבחין כי הקול קול יעקב. היה זה קול תורה. תמה הרבי במחשבתו: 'מי הוא השוקד כעת על תלמודו בשעה כה מאוחרת?!'... הקול לא היה מוכר לו. נעמד הרבי ליד החדר, מאחורי הדלת, והיטה את אזניו לקול התורה. אף כעבור שנים רבות, כאשר היה מספר סיפור זה היה מתבטא ואומר: "מקול התורה ששמעתי אז בווינה ניתן היה להבחין כי היתה זאת תורה שנלמדה לשמה..."

תמיהתו של מֶרְן מְהַרֵּ"ד הלכה וגברה. חפץ היה לדעת מיהו השקדן הנסתר, ופתח קצת את הדלת. להפתעתו ראה לפניו חייל יהודי, לבוש בבגדי הצבא, היושב ולומד בהתמדה רבה. התעלומה המסתורית רק התעצמה. כה שקוע היה הלה בלימודו, עד שלא הבחין כלל שהדלת נפתחה.

כאשר פסק לרגע מתלמודו, שאלו מֶרְן מְהַרֵּ"ד: "אמור נא לי, מי אתה? ומה הם מעשיך כאן?"... פתח הלה את פיו והחל לספר: "לצערי לא הצלחתי לקבל פטור מעבודת הצבא, ובעל כורחי גויסתי לצבא האוסטרי. לבי נשבר בקרבי. כיצד אוכל לשמור את התורה ומצוותיה כראוי במקום הנורא הזה?! ובעיקר הייתי מודאג מיום השבת, כי הלא בוודאי יכריחו אותי לעבוד בשבת."

חמישה דברים שאולי לא ידעת עליהם

התפילות ב'שבת חזון' מעלות את התפילות של כל השנה...

5 דברים שאולי לא ידעת על 'שבת חזון'

תשעה באב בשבת

שבת חזון היא עת רצון גדולה. שכמו שבזמן מנחה של שבת קודש, מפני שהיא עת דין, השבת קודש מהפכת הדין לרחמים, ולכן זהו זמן רעוא דרעווין - כך כל השבת קודש הזה, ע"י שהזמן הוא עת דין, כל השבת קודש היא בחינת רעוא דרעווין (רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ע).

ובספר 'אוהב ישראל' להרה"ק מאפטא כתב: "שבת חזון גדולה יותר במעלה מכל שבתות השנה, ובפרט כשחל יום תשעה באב בשבת."

3. התפילות בשבת חזון מעלות את התפילות של כל השנה

צריך להיזהר לכוון בתפילה של שבת חזון, כי היא מעלה את

1. שלש השבתות של בין המיצרים הן כנגד שלושת הרגלים

"רב לך שבת בעמק הבכא". ימי המצרים בין י"ז בתמוז לת"ב, המה 'עמק הבכא', ואז - 'רב לך שבת': יום השבת קודש בימי בין המצרים הוא יותר גדול מכל ימות השנה. וזאת מפני שבימי החול גדול הצער, לכן בש"ק נתרבה השמחה למעלה, כמ"ש 'ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו'. הגם שבנ"י המה בצער, אבל להש"י אין לו בש"ק שום צער כלל (תפארת שלמה).

ובספר 'שער יששכר' (מאמרי חודש תמוז אב אות ט) כתב בשם הרה"ק החוזה מלובלין זיע"א, ששלש השבתות של בין המצרים הן כנגד שלושת הרגלים, פסח שבועות וסוכות.

2. שבת חזון היא עת רצון גדולה, ומעלתה גבוהה בפרט כשחל

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זצ"ל).

5. שבת חזון - מלשון 'חזה', כי אז אפשר לחזות ולראות

הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע אמר: הטעם שנקרא 'שבת חזון', שאז 'חוזים' ורואים את הביהמ"ק שחרב ושמש, ואז רואים באמת ומרגישים את החורבן. וזהו הטעם שיש קהילות שלא לבשו בגדי שבת בשבת חזון. ולפי"ז נמצא, שבשבת חזון, מי שראוי ועיניו זכות וטהורות, זוכה ורואה בית ראשון ושני בחורבן והבית השלישי בתפארתו (קונטרס תפארת שמואל).

ופעם בשבת חזון אמר הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין: "למה נקרא 'שבת חזון'? מלשון 'חזה', כי ביום זה אפשר לראות עתידות..." (מתוך גיליון 'אוצר המעלה', ועוד)

התפילות של כל השנה, וזאת מכיון שהיא בבחינת תפילת העני, ואיתא בזה"ק שתפילת העני כשצר לו, מעטפת ומעלה את כל התפילות. ומטעם זה כל התפילות של ימי בין המצרים מתקבלות יותר, כי עם ישראל בצרה ובבחינת עני (תכלת מרדכי למהרש"ם מברעזאן, ח"ב תהילים פרק קט"ז, בשם הרה"ק מסטרליסק).

4. בשבת חזון קדושת השבת נראית ונרגשת ביתר שאת וביותר עוז הטעם שחסידי הרבו להפליא ולהגדיל מעלת שבת חזון, משום כי אחר שהימים הם ימי בין המצרים, בהם גדול מאד הסתר פני כבודו ית' והחושך יכסה ארץ - לפיכך האדת וקדושת השבת הבאה בימים הללו נראית ונרגשת ביתר שאת וביותר עוז למי אשר קרבת אלקים יחפוץ (דברי דוד, ליקוטים עט' סה, בשם

קול העם

"על סוגיות 'דרשו' הוא שוקד - אך לידו לא נשמע ציוץ והד - כי הם יודעים שעליו העולם עומד"

מכתבו המלבב של יהודי מלומדי 'דרשו', המתאר בחרוזים יפים את התרומה האדירה של תוכניות הלימוד של 'דרשו' במיוחד בתקופה זו

לחידוד / השתנה להם כל הסדר...

הרבי מלמד בטלפון / ובשאר הזמן שמחה וששון - הם דורשים תעסוקה / והאמא בהכנת שיעוריה עסוקה / למסירה לתלמידותיה בלמידה מרוחקת / ובחיזוק תלמידה מתחזקת...

הילדים מסתובבים סביב האבא הלומד / שעל סוגיות 'דרשו' שוקד - אך לידו לא נשמע ציוץ והד / כי הם יודעים שעליו העולם עומד / בין לבין את הילדים הוא מעודד / כששמחה וחיוך על פניו יוקד / בתוספת מדרשי חז"ל הוא חוזר ולומד / ואף פעם אינו מועד / כי בסוף החודש יגיע המועד / ואת ידיעותיו ותשובותיו במבחן 'דרשו' יאחד / וכמובן הוא יסביר שלא הציוץ הוא המודד / אך בפירוש הוא בוודאי מעודד -

לכן גם בזמנים אלו אינו מפספס / ואת הסוגיות הנלמדות הוא גורס / ולכשיגיע הרגע הנכסף / הוא לא יעמוד על הסף / אלא יזכה להיכנס ולסיים את הש"ס -

ילדיו יחד עמו בכל סיום התרגומו / אל לימוד התורה בשמחה יגשו / כי דמות אביהם חקוקה בליבם / שבזכות "דרשו" לא פספס אף פעם / ואת הש"ס יגמור בשיר ובמזמור... אהרן מובשוביץ, בני ברק

אתמול ר"ח אב יצאה לדרך התכנית הבינלאומית של 'דרשו' - 'בזכות התורה'. מרנן ורבנן גדולי ישראל פרסמו קריאה נרגשת לתלמידי עולם הישיבות להצטרף לתכנית הלימוד המיוחדת שבמסגרת בני הישיבות מכל העולם היהודי קובעים סדרים קבועים ללימוד במסכת 'כיצד מברכין' ולימוד קבוע במסלול 'קנין חכמה', כאשר מלגות מיוחדות יחולקו למצליחים במבחן המסכם

בתזמון מעניין, קיבלנו אתמול את מכתבו המלבב של יהודי מבני ברק, מלומדי 'דרשו', המתאר בחרוזים יפים את התרומה האדירה של תוכניות הלימוד של 'דרשו' במיוחד בתקופה זו, ועד כמה היא מסייעת לשמור על רצף וקביעות בלימוד התורה.

בין המיצרים תש"פ

לכבוד ממלכת התורה 'דרשו ד' ועוזו, עבור מיזם 'איש לרעהו

יאמר חזק', קיץ תש"פ:

בבית הומה ילדים / ילדי חידוד חמודים / מלאי מרץ ושמחת חיים / שפתאום שונתה להם שיגרת החיים - ובמקום ללכת

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

**תמה הרבי מאוד ואמר לה: "את גרה כאן בשכנותי
כבר כשמונה שנים, ולא באת לומר לי אף פעם
אחת מה שלום בריאותך?! הרי במשך כתשע שנים,
לא עבר יום אחד שאינני מתפלל לרפואתך!?"**

לרגל יומא דהילולא של כ"ק האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב זצ"ל - שחל אתמול ב' באב

כתשע שנים לאחר מכן כשהתחתנה הנערה הזאת עם ד"ר אוסטרוי, נכנסו כאמור אל הקודש פנימה להתברך. ואמרה האשה לכ"ק מרן אא"ז זצ"ל, שהיא הנערה אשר הוא בירך אותה, וב"ה היא בריאה ושלמה, ובעזהש"ת מקוה לבנות בית נאמן בישראל לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות.

שאל אותה כ"ק מרן זקני זצ"ל היכן היא גרה, ואמרה שהיא גרה בפלעטבוש בשכנות לבורו פארק כבר קרוב לשמונה שנים, כשנה לאחר שעברה את הניתוח הלז עברה לגור שם.

תמה כ"ק מרן זקני זצ"ל תמיהה עצומה ופתח ואמר לה: "את גרה כאן בשכנותי כבר כשמונה שנים, ומאז לא באת לומר לי אף פעם אחת מה שלום בריאותך?! האם את יודעת שמאז ועד עתה, כתשע שנים, לא עבר יום אחד שאינני מתפלל בתפילתי לרפואתך ולשלומך, שתחלימי ותזכי לבנות בית נאמן ולהקים דורות ישרים ומבורכים!?"

כל זאת סיפר לי בעלה שהיה נוכח אז. וכ"ק מרן אא"ז זצ"ל ברכם אז בברכה מרובה עד בלי די, וב"ה שהקימה משפחה, בנו בית נאמן בישראל וילדו חמשה בנים.

(נועם שלמה ח"א, עמ' נ; הובא בגיליון 'שבת בשבתו' שע"י קהל מחזיקי הדת אנטוורפן)

סיפר נכדו של רבינו הרה"ג ר' שמעון גאלדבערגער שליט"א, סיפור ששמע מפי רופא אחד מירושלים ושמו ד"ר פסח אוסטרוי נ"י, סיפור הפלא ופלא שבדידי' הוי עובדא.

לפני כשלשים וחמש שנים כשהתחתן עם אשתו וגרו אז באמריקה, נכנסו לקודש פנימה לכ"ק מרן אא"ז (מהר"ש מבאבוב) זצ"ל להתברך ממנו לרגל חתונתם. חותנו של ד"ר אוסטרוי למד בימי קדם לפני המלחמה עם כ"ק מרן אא"ז זצ"ל בחברותא, ואחר המלחמה נעשה רב באחת הערים הרחוקות במדינת אמריקה. מספר שנים קודם לכן, כאשר בתו - רעייתו של ד"ר אוסטרוי - היתה נערה צעירה, חלתה רח"ל, ורפואתה היתה לשתול בה כליות חדשות. בימים ההם לפני קרוב לחמשים שנה היה זה כרוך בסכנה גדולה וחששו מאד לגורלה, ואפילו שהניתוח כן יצליח, חששו מאד שלא תוכל להוליד ילדים, ומי יודע מי ירצה לקחתה לו לאשה, ע"כ במר לבו בא הרב הנ"ל לכ"ק מרן זקני זצ"ל ושפך את אשר על לבו והתחנן לו שיתפלל על בתו שתתרפא ברפואה שלמה.

כ"ק מרן זקני זצ"ל האציל לו מברכותיו הקדושות באהבה ובלב שלם שבתו תשוב לאיתנה ברפואה שלימה, ובעזהש"ת עוד תלד ילדים בריאים ושלמים.

סגולה לרפואה - לספר מעשיות מצדיקים

הוא כך: 'מגדיל ישועות מלכו' - השי"ת מגדיל הישועות למלכו, ומאן מלכי רבנן (גיטין סב), 'ועושה חסד' - השי"ת עושה חסד, 'למשיחו' - למי שמשיח ומספר מהם. וזהו סגולה 'לדוד ולזרעו עד עולם', היינו לרבינו ז"ל וליוצאי חלציו הק' שהם באים מזרע דוד המלך ע"ה. עכ"ד אמרי קודש של מרן הבעש"ט הק'.

והקיץ רבינו ז"ל, ותיכף סיפר רבינו ז"ל לבתו הרבנית מרת

מעשה שהרבנית מרת אדל היתה חולה מאד, ורבינו ז"ל [הרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע] ישב בצער גדול, ונרדם, ובא אליו זקנו מרן הבעל שם טוב זצ"ל ושאלו: למה אתה כל כך בצער? אמר אליו: הלא בתי כל כך חולה!

אמר לו מרן הבעש"ט: "הלא מה שכתוב בתהלים 'מגדיל ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם', הפירוש

אדל מעשה מהמהרש"א, והיה לה רפואה [המעשה מהמהרש"א נדפס במעשיות ובמשלים מרבינו ז"ל בכוכבי אור דף ל' ובשיש"ק ח"א אות תקפ"ד וח"ב אות רס"ט ובח"ג אות ק'].
והרבנית אדל נהגה בעצמה כמה פעמים בעת שבאתה לבקר חולים, הייתה מספרת המעשה הזה, וסיפרה ג"כ המעשה מהמהרש"א, והיה להם רפואה" (אבני"ה ברזל ערך רבינו ז"ל אות נ"ג).

וכל זה נרמז בקיצור בספה"ק חיי מוהר"ן (סי' תע"ט) בזה"ל: "אמר, שעל ידי שמספרין מעשיות מצדיקים ומגדלים ומפליאים אותם, עי"ז נמתק הדין ונמשך חסד. וזהו 'מגדיל ישועות מלכו', מאן מלכי רבנן (גיטין סב.), היינו, מה שמספר ומגדל הנפלאות והישועות של הצדיקים שנקראים מלכים כנ"ל, עי"ז 'ועושה חסד

למשיחו', שהשי"ת עושה חסד למי שמשיח ומספר מזה" ע"כ. ומן העניין לציין למכתבו של רבי נתן ב"ר יהודה מטבריה, תלמיד מוהרנ"ת, שמספר על הרפואה שהיה לזוגתו ע"י שדיבר מגדולת רבינו ומוהרנ"ת. וזה לשונו: "אודות זוגתי תחי, יש לי הרבה להודות לה' ומודה על העבר וצועק על להבא להשי"ת. ותדעו שמכמה חולאת עזר לה השי"ת, אשר מכל אחד היתה מסוכנת... אך זאת נחמתי, שהזמין לי השי"ת את ידידנו החסיד המופלא ר' דוב נ"י והיה בא אצלי בכל יום ודיברנו הרבה מגדולת רבינו ז"ל ותלמידו הק', והחיה אותי, והאמנתי שע"י אלו הדיבורים יהיה לה רפואה, כי מגדיל ישועות מלכו וכו' וכו'" (נתיב צדיק, מכתב קכג).

(גיליון 'קרני אור')

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

"כמה אנשים טועים בענין זה, שכששומע אדם לשון הרע ורכילות מהוריו או מאשתו, מקבל זאת כאמת, כי חושב שהם בודאי לא ישקרו לו. וזו טעות גמורה..."

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

מאלף שנוכל לומר עליו שנאמנים דבריו אצלנו כשני עדים, שלא יגרע או יוסיף אפילו תיבה אחת בענינים אלו של לשון הרע, שאנשים רבים אינם חושבים זאת לאיסור כעוונותינו הרבים; וגם שלא יהיה שום לימוד זכות על אותו אדם, ושיהיה בזה תועלת להבא.

והוסיף ה'חפץ חיים' שכמה אנשים טועים בענין זה, שכששומע אדם לשון הרע ורכילות מהוריו או מאשתו, מקבל זאת כאמת, כי חושב שהם בודאי לא ישקרו לו. וזו טעות גמורה, כי לא שייך לומר אפילו על אשתו שנאמנת אצלו כשני עדים, ומלבד זאת צריך שלא יהיה שום צד זכות בדבר, ושיהיה תועלת להבא, ואינו מצוי כמעט במציאות שיתקיימו כל התנאים.

גם לענין מסיח לפי תומו, כתב שכמעט קשה למצוא מסיח לפי תומו לדינא, ובפרט שעל פי דין יש ספק גדול ועצום האם מותר להאמין בלב לדבריו של מסיח לפי תומו, ועל כן השומר נפשו ירחק מזה. ולגבי דברים הניכרים - יתבאר בסעיפים הבאים בעז"ה.

הסעיפים הנלמדים בימים אלו ממשיכים לעסוק בדיני קבלת לשון הרע באופנים שבהם יש סיבה לכאורה לקבל את הדברים - או מאדם שנאמן עליו כשני עדים, או מאדם שמסיח לפי תומו, וכן אם יש 'דברים ניכרים' שהדבר אמת.

בכל שלושת האופנים הללו, ההיתר לקבל את הדברים ולהאמין להם הוא רק באופן שלא ניתן לדון לכף זכות, ורק אם המספר ראה את הדבר בעצמו. וגם אז אסור לשומע לספר את הדבר לאחרים, ואסור לו לבזות את הנידון בדברים מחמת זה, וקל וחומר להפסידו בממון או להכותו ח"ו. אמנם למעשה, קשה להתיר קבלת לשון הרע גם באופנים הללו, וכפי שמסכמים עניין זה בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מתוך דברי החפץ חיים כאן ובמקומות נוספים:

לגבי אדם שנאמן עליו כבי תרי, כתב ה'חפץ חיים' שבזמננו הסכימו הפוסקים שאין לומר על אף אדם שהוא נאמן כשני עדים, כי לא ברור לנו הגדר בזה. מלבד זאת לא מצוי אפילו כמעט אחד

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

כיצד ניתן לרקוד בחתונה שנערכת במרחק מאות קילומטרים?

שבת דף קלט

"זראך ושמח בלבך"

האיש מפסיק, מעיין בספר, ואחר כך שוב: רוקד ורוקד, משהו לא ברור. למחרת בבוקר נכנס אליו בעל האכסניה ושאל: "רבי יהודי, מה קרה? לא פורים היום, לא שבת ולא ראש חודש. מה היה לך אתמול? אה, היה לך מצב רוח טוב? מה רקדת פתאום?".
ורבי אברהם הסביר לו: "תראה, בסלבודקה התקיימה חתונה של אחד הבחורים. לא יכולתי להיות שם, אבל מה הנפקא מינה? כל כך הרגשתי את השמחה של החתונה, של החתן של הכלה, ושל ההורים המאושרים... אז מה נפקא מינה איפה אני נמצא? רקדתי כאן מתוך שמחה!".

(יחי ראובן)

הגאון רבי אברהם גרודז'ינסקי זצ"ל הי"ד, שימש כמשגיח בשיבת סלבודקה בחוץ לארץ. הוא גם נסע לפעמים מחוץ לגבולות העיר והישיבה כדי לאסוף כסף. באחד הלילות התקיימה חתונה של בחור מהישיבה, והוא כמובן היה במרחק רב - באכסניה באמצע הדרך. בשעה עשר וחצי בלילה, שקט ושלווה באכסניה. לפתע שומע בעל האכסניה רעשים בוקעים מחדרו של האיש (רבי אברהם גרודז'ינסקי). ניגש לראות מה קורה, והנה הוא מבחין במחזה פלאי: האורח רוקד ומנגן לעצמו - רוקד ושר... חלפו חמש דקות, עשר דקות, רבע שעה, והשירה לא פוסקת... בעל האכסניה שהיה רגיל לאורחים מכל הסוגים, חשב שהיהודי שנה משקה חריף וזחה עליו דעתו, אבל הוא הבחין כי

* חדש - שיעורים וטיפים ב'גישמאק בלימוד' (שלוחה 33)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס הי"ו**
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

הר' **אברהם פוקס הי"ו**
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתקוות על סדר הדף היומי
שלוחה 3

הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • אנגלית
שלוחה 2/6

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש
שלוחה 2/3-4

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מותר לשחוט עוף כאשר אין עפר לצורך כיסוי הדם?

ניגר על גביו, יש לכסותו בעפר מלמעלה. ואת פעולת הכיסוי יש לבצע ביד, בדרך כבוד, ולא באמצעות הרגל. ואם הדם לא ניגר ישירות על העפר, יש ליטול מעט מהדם, ולקיים בו את המצוה, דהיינו להניחו על גבי עפר ולכסותו מלמעלה בעפר. ואף אם הדם התייבש, יש לגרדו ולקיים בו את המצוה.

[שו"ע תצח, יד, משנ"ב סט-ע, וביה"ל ד"ה הוא; ביאורים ומוספים דרשו, 70 ו75]

נאמר בתורה: "וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל... אֲשֶׁר יִצְוֶה צִיד חַיָּה אוֹ עוֹף אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְשִׁפָּף אֶת דָּמוֹ וְכִסְהוּ בְּעֶפְרָר". דהיינו, שהשוחט חיה או עוף הכשרים למאכל, חייב לכסות את הדם הניגר מהם בשעת השחיטה. את הכיסוי יש לבצע בעפר, או באפר; וכשמכסה באפר, ניתן לעשות זאת אף באפר רותח. ואם אין עפר או אפר בהישג יד - אסור לשחוט.

ואופן הכיסוי: יש להניח עפר במקום השחיטה, ולאחר שהדם

מדוע מותר ללבוש בגד בן ארבע כנפות ללא ציצית כאשר אין חוטים בהישג יד?

יד, ואין הכרח לשחוט ללא העפר; לעומת זאת, את הבגד ניתן ללבוש גם היום וגם למחרת, וכלפי הלבישה של היום - שלעולם לא תשוב - נחשב העדר חוטי הציצית כאונס. ב. התורה ציוותה להטיל ציצית בבגד, אך אין איסור בעצם לבישת בגד ללא ציצית, ואילו בדם - עצם הדבר שהדם מגולה, זהו נגד רצון התורה.

[ביאורים ומוספים דרשו תצח, 68; וראה עוד שם]

כאמור, אסור לשחוט חיה או עוף כאשר אין בהישג יד עפר או אפר לכיסוי הדם. לעומת זאת, בנוגע למצות ציצית, כתבו הפוסקים שכאשר אין חוטים בהישג יד, מותר ללבוש בגד בן ארבע כנפות ללא חוטי הציצית. והפוסקים כתבו מספר הסברים להבדל שבין שתי המצוות, וביניהם: א. שחיטה מבוצעת בכל בעל חי פעם אחת, ואת אותה השחיטה ניתן לבצע בהזדמנות אחרת, כאשר יהיה עפר בהישג

אילו דברים אסור לטחון בשבת מדאורייתא?

ורגבי עפר - יש אומרים שאינם נחשבים לגידולי קרקע; ויש אומרים שיתכן שהם נחשבים לגידולי קרקע, ועוד, שאף אם אינם גידולי קרקע, יתכן שיש טעם לאסור את טחינתם מדאורייתא, משום שהמלאכות האסורות בשבת הן המלאכות שנעשו לצורך הקמת המשכן (ראה שבת מט, ב), ויתכן כי להקמת המשכן הוצרכו לטחון רגבי עפר.

[משנ"ב תצח, ע; ביאורים ומוספים דרשו, 69]

אחת מל"ט מלאכות האסורות בשבת, היא מלאכת 'הטחון'. במאכלים - איסור טחון קיים רק לגבי 'גידולי קרקע', דהיינו פירות וירקות, שגידולם הוא בכוח יניקה מהאדמה, אך לא לגבי מאכלים שאינם גידולי קרקע, כגון בשר וביצים. ובנוגע לדברים שאינם מאכלים ואינם גידולי קרקע - כגון מתכת - נחלקו הפוסקים אם יש בטחינתם איסור מדאורייתא, או רק מדרבנן.

* גזיזת צמר מבעלי חיים - בין בחייהם ובין לאחר מותם - אסורה בשבת משום מלאכת 'גוזז'. מדאורייתא, אסורה רק הגזיזה בכלי, אבל מדרבנן אסורה אף תלישת שיער ביד או בכלי; ויש אומרים שתלישה בכלי אסורה מדאורייתא. וכן מריטת נוצות העוף - בין בחייו ובין לאחר מותו - אסורה משום איסור מלאכת 'גוזז', ואף המריטה ביד אסורה מדאורייתא, משום שהדרך למרוט כך.

* מלאכת 'אוכל נפש' מותרת ביום טוב רק לצורכו של ישראל, ולא לצורכו של גוי. וכאשר המלאכה נעשית לצורכו של ישראל, אך המאכל שייך לגוי - נחלקו הפוסקים אם מותר לעשותה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזה מקרה מאכלים הנמלחים יחד 'בולעים' זה מזה?

שמנוני למאכל שאינו כזה - 'כחוש', כהגדרתו ההלכתית - אנו מחמירים אף ב'כחוש' לדונו כ'שמן'; אולם, המאכל שנגע בדבר האיסור ה'כחוש', אינו אוסר מאכל אחר שנגע בו.

[משנ"ב תסז, עה, ושעה"צ קלב-קלג; ביאורים ומוספים דרשו, 93-94]

מאכל של היתר שנמלח יחד עם מאכל אסור שמנוני - 'שמן', כהגדרתו ההלכתית - אם אין בכמות מאכל ההיתר פי ששים מהמאכל האסור - הריהו אסור באכילה; ואם נמלח יחד עמו מאכל נוסף, אשר נגע בו בשעת המליחה, אף הוא נאסר. ומאחר ובזמננו אין אנו בקיאים די הצורך בהבחנה בין מאכל

הלוח היומי

ב' באב | רבי אהרן ב"ר משה תאומים זצ"ל מקראקא בעל 'מטה אהרן'

יארצייט:

ת"ן: רבי אהרן ב"ר משה תאומים זצ"ל מקראקא בעל 'מטה אהרן'
תשנ"ז: רבי משה ב"ר אברהם שטערן מדעברעצין זצ"ל בעל שו"ת 'באר משה'

לזכור להתפלל על העיקר

הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב אמר: עיקר תפילתנו צריכה להיות על חורבן בית המקדש שיבנה במהרה, ואנו רואים שרוב העולם מתפלל על בניהם לעושר וכבוד, ואין מתפלל על העיקר, ועליהם נאמר "פוקד עון אבות על בנים", שנחשב עוון גדול בעיני השי"ת שמתפלל רק על בניהם ולא על השכינה הקדושה.

(שפתי צדיקים מהרמ"מ מרימנוב - כי תשא)

נשתדל קודם התפילה על צרכינו לבקש על בנין בית המקדש

* חדש - שיעורים וטיפים ב'גישמאק בלימוד' (שלוחה 33)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il